

FORARBEID – MUR

1. Fundament/Graving

- Merk opp hvor muren skal stå
- Dersom grunnen består av jord eller leire, grav en grøft som er ca 60 cm bred og 35 cm dyp. Ved spesielt krevende grunnforhold (f.eks. blanding av fjell og leire), grav i henhold til spesifikasjoner fra konsulent/ingeniør.
- 10% av murens totale høyde skal være under bakkenivå, inklusiv sålebjelke.
- Muren skal ligge i senter av grøften.
- Etter utgraving skal bunnen komprimeres med platevibrator.

2. Avrettingslag

- Avrettingslaget skal bestå av pukk som kan komprimeres. Aktuelle masser: 8-16 mm, 0-32 mm eller lignende. For finavretting kan det benyttes finere masser, f.eks. 0-8 mm (maks 3 cm tykkelse)
- Laget må være minimum 20 cm dypt og i hele grøftens bredde.
- Massene må komprimeres godt og fyllingen må være i vater både i lengde- og bredderetning.
- Dersom det er hellende terreng kan det være hensiktsmessig å legge avrettingslaget trinnvis. Dette gjøres dersom terrenget heller mer enn murblokkens høyde i murens totale lengde.

3. Bunnskift

- Begynn alltid på det laveste punktet av muren.
- Legg den første sålebjelken/blokken og sørg for at den ligger stabilt, flatt og i vater begge veier.
- Første skift med blokker bør legges med ca 2 mm avstand mellom blokkene.

- Legg så de neste blokkene inntil den foregående blokken. Sørg hele tiden for at blokkene ligger i vater og på samme nivå som de andre blokkene.
- Fullfør alltid ett og ett skift.

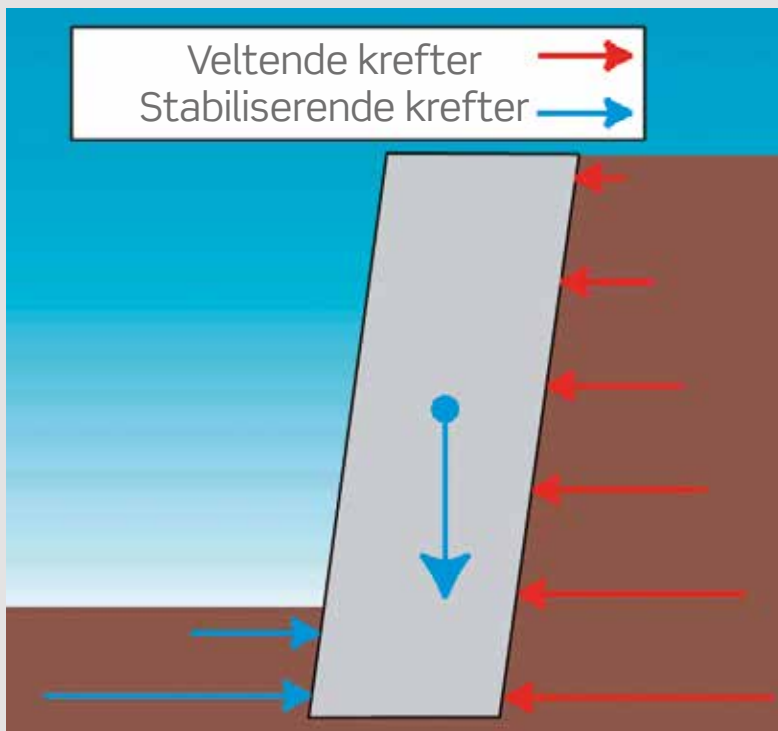
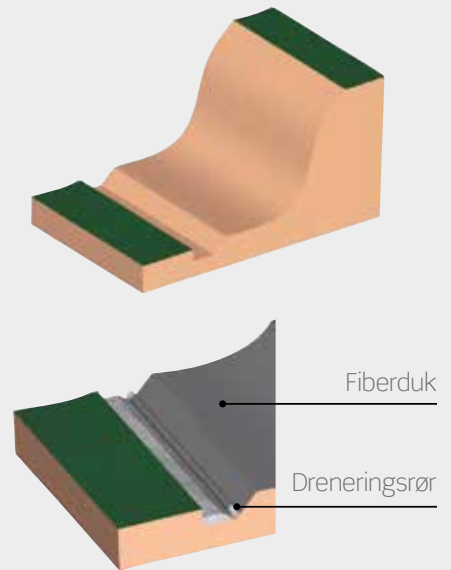

4. Jordarmering

- Jordarming anbefales til alle støttemurer, også på murer under 1 meter.
- Det første laget med jordarmering skal alltid legges mellom første og andre skift.
- Sørg for at jordarmeringen ligger stramt.
- Bruk alltid tabellen for gjeldende mur for beregning av jordarmering.

5. Tilbakefylling av masser

- Etter hvert som muren stables i høyden er det viktig å tilbakefylle med drenerende masser (f.eks 8-16 mm eller 16-32 mm pukkk/ knuste masser).
- Bruk fiberduk for å skille stedlige masser fra nye, drenerende masser.
- Drenerør skal legges så lavt som mulig. Røret skal samle opp og lede vannet bort fra muren og til en kum eller annet, egnet sted.
- Dreneringsrøret plasseres i bakkant mur, på avrettingslaget.
- Komprimer lagvis etter hvert som massene fylles på. Ikke komprimer nærmere enn 0,3 meter fra muren.

Litt om lover og regler for støttemurer

- Støttemurer over 1 meter høyde, sjekk med din kommune om muren må byggeanmeldes.
- Det er viktig at enhver støttemur som er høyere enn 1,5 meter vurderes og dimensjoneres av en faglig kvalifisert person.
- Dersom det bygges en støttemur mot vei gjelder strengere krav. Disse kravene kan være kommuneavhengig.
- Husk også at støttemurer med en høyde over 1 meter må ha sikring mot mulige fallskader. Dette kan være et gjerde eller en hekk.
- Ta kontakt med kommunens byggesaksavdeling og spør om råd. Eller se: www.lovdato.no/for/sf/kr/tr-20030624-0749-002.html